

KADERNOTA JEUGD EN ONDERWIJS 2022

Lokale educatieve agenda

- Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH
- Telefoon 14 070
- stadhuis@rijswijk.nl
- www.rijswijk.nl
- www.facebook.com/gemeenterijswijk
- www.twitter.com/Gem_Rijswijk

Voorwoord

Voor u ligt de Kadernota Jeugd & Onderwijs 2022. Een nota waarin een stevig fundament is geformuleerd en richting geeft aan het beleid van de gemeente Rijswijk met partners over opgroeien en opvoeden van kinderen en jongeren in Rijswijk. Om een goede uitgangspositie te krijgen is het belangrijk dat jongeren positief kunnen opgroeien. Omdat het van belang is voor jongeren zelf, maar ook een groot belang kent voor de samenleving als geheel, want jonge Rijswijkers dragen allemaal bij aan de stad. Zij doen er toe, zijn de basis en vormen de toekomst.

De ontwikkeling van kinderen op jonge leeftijd is van grote invloed op hun verdere leven. Iedereen die kinderen heeft of kent weet dat opgroeien ingewikkeld kan zijn. Jeugdigen en ouders bevinden zich constant in een dynamisch proces. In verschillende levensfasen hebben kinderen en jongeren verschillende behoeften en kunnen verschillende risico's lopen. Het is fijn als een kind, jongere of ouder daar af en toe hulp bij kan vragen. Dat kan uiteraard via allerlei manieren. Bijvoorbeeld door advies of ondersteuning te vragen aan familie en vrienden. Primair zijn ouders verantwoordelijk voor het welbevinden van hun kinderen. Maar daar waar het tijdelijk echt niet kan, bieden we een steuntje in de rug.

Wij als gemeente ontwikkelen daarom constant het beleid door. We vinden namelijk dat alle kinderen van Rijswijk zich vrij moeten kunnen ontwikkelen om te kunnen opgroeien tot verantwoordelijke, zelfstandige, zelfredzame en maatschappelijk betrokken volwassenen. We moeten ons steentje daar aan bijdragen. En we zijn wettelijk verplicht om kaders te stellen. We zetten ons als gemeente actief in op het creëren en stimuleren van een zo goed mogelijk opgroei- en ontwikkelklimaat. Kinderen en ouders die daarbij, tijdelijk, hulp nodig hebben, krijgen ondersteuning. Niemand wordt aan zijn lot overgelaten en iedereen krijgt een kans in de Rijswijkse samenleving. De ondersteuning en hulp is zo licht als mogelijk en erop gericht om de eigen kracht en het netwerk te versterken zodat men zo snel mogelijk weer zelfstandig door kan.

Ons jeugd – en onderwijsbeleid verdelen we in drie thema's: opgroeien en opvoeden, educatie en persoonlijke ontwikkeling. Om als gemeente zo goed mogelijk op de leefwereld van jonge Rijswijkers in te spelen is het van belang om die wereld en behoeften van de jeugd centraal te stellen en hen een stem te geven. Wij werken daarvoor samen met partners in de stad om te voorkomen dat zij last ervaren van organisatorische processen en structuren. Om goed beleid te maken op het gebied van educatie en persoonlijke ontwikkeling is datgene wat zij daarbij nodig hebben hierin leidend. De stem van kinderen en jongeren zelf is daarbij van groot belang. We denken dat alleen door met hen in gesprek te gaan, het voor ons inzichtelijk wordt welke vragen, behoeften, belevingen en oplossingen zij hebben. Dit draagt weer bij aan het concrete aanbod van activiteiten gericht op diezelfde groep.

Met de Kadernota Jeugd en Onderwijs 2017-2020 is al met betrokken partijen in het veld een stevig fundament gelegd voor dat concrete aanbod. De komende tijd bouwen we verder aan ons fundament. Onderweg zal hier en daar de aanpak en accenten verschuiven omdat we flexibel zullen moeten zijn aan de Rijswijkse samenleving. Deze aanpak heeft daarom geen einde. Voortdurend zullen we met

partners moeten bekijken of de effecten van het beleid naar wens zal zijn. Jaarlijks gaan we hier ook naar de raad over rapporteren.

We bedanken alle partners die in nauwe samenwerking met ons bij hebben gedragen aan het tot stand komen van deze kadernota en de komende uitvoering er van. Samen bouwen we gestaag door aan een gezonde toekomst voor ieder kind.

Met vriendelijke groet,

Larissa Bentvelzen

Wethouder Sociaal Domein, Jeugd,

Participatie en Dierenwelzijn

Johanna Besteman

Wethouder Welzijn, Cultuur, Onderwijs en

Wonen

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	5
Infographic	6
Missie en Visie	7
Algemene uitgangspunten	8
Opgroeien en opvoeden	9
Educatie	12
Persoonlijke ontwikkeling	20

Bijlage 1: Wettelijk kader

Bijlage 2: Infographic Sociaal Domein

Bijlage 3: Lijst (op te leveren) nota's en (actie)plannen

Inleiding

De termijn van de Kadernota Jeugd en Onderwijs 2017-2020 is verstreken. Met de betrokken partijen zijn, gedurende de looptijd van de Kadernota 2017-2020, de effecten besproken en waar nodig is het beleid en de uitvoering daarvan bijgesteld. Deze Kadernota bouwt hierop voort en vormt dan ook een stevig fundament voor het jeugd- en onderwijsbeleid in Rijswijk. De solide basis kent een brede consensus met betrokken partijen in het veld. Ook de gehanteerde werkwijze van constante evaluatie en bijstelling kan rekenen op een breed draagvlak bij de partners. Dit vormt een goede basis om op door te pakken waarbij we aandacht blijven hebben voor nieuwe ambities en uitdagingen. De Kadernota 2022 is dan ook een levend document.

Vanuit de missie “Jeugdigen moeten zich vrij kunnen ontwikkelen om te kunnen opgroeien tot verantwoordelijke, zelfstandige, zelfredzame en maatschappelijk betrokken volwassenen” richt het Rijswijkse jeugd- en onderwijsbeleid zich op jeugdigen in de leeftijd van 0-23 jaar en sluit het aan op de diverse levensfasen. We verdelen het jeugd- en onderwijsbeleid daarbij in drie thema’s: Opgroeien en Opvoeden, Educatie en Persoonlijke Ontwikkeling. In deze kadernota staat het beleid en de daarbij horende ambities en doelstellingen op hoofdlijnen van deze drie thema’s beschreven. Een aantal onderwerpen binnen deze thema’s, inclusief de uitvoering ervan, worden of zijn nader uitgewerkt in afzonderlijke beleidsnota’s. Indien dit van toepassing is, wordt dit per thema specifiek aangegeven.

De ruimte binnen de drie thema’s is zodanig dat er binnen het opstellen en de uitvoering van het beleid flexibel en adequaat kan worden ingespeeld op veranderende vragen en nieuwe signalen vanuit de partners en de samenleving. Dit hebben we bijvoorbeeld al gezien bij het uitbreken van COVID-19, waarbij in samenwerking en afstemming met de partners deze flexibiliteit ook geboden kon worden.

We stellen prioriteiten, maken afspraken en gaan na wat de effecten zijn. Dit is cruciaal om jeugdigen te kunnen bieden wat nodig is en zo kansengelijkheid te bevorderen.

Dit doen we voor zover dat mogelijk is, vanuit een vraaggerichte aanpak. Het betreft een voortdurend interactief proces waarbij we het beleid c.q. de uitvoering daarvan, waar nodig, bijstellen. Over de voortgang van dit proces rapporteren we jaarlijks.

Jeugd- en onderwijsbeleid zijn per definitie een integratie van verschillende beleidsterreinen. De integrale aanpak creëert kansen en betere mogelijkheden om maatregelen en activiteiten vanuit verschillende beleidsterreinen zodanig af te stemmen dat deze elkaar versterken en aanvullen. Het beleid en de uitvoering bevinden zich op het snijvlak van (preventief) jeugdbeleid, zorg, gezondheid, sport, cultuur, spelen, natuur en economie. Het is essentieel de taken en verantwoordelijkheden zowel intern als extern goed met elkaar te verbinden én te verdelen zodat geen van de onderdelen on(der)belicht blijven. Het voeren van structureel overleg met elkaar, meedenken en betrokken zijn bij de totstandkoming en implementatie van andere beleidsnota’s zoals het lokaal sportakkoord, de nota lokaal gezondheidsbeleid, de brede welzijnsnota, de kadernota sociaaldomein en het actieplan sociaal domein (jeugd en wmo), de cultuurvisie, de nota spelen, de nota inburgering, de nota economische strategie en de nota verkeersveiligheid, borgen deze verbondenheid.

Ook in de uitvoering zoeken we deze verbinding, bijvoorbeeld tussen de preventieve (activiteiten)programma’s en voorzieningen en de zorg voor jeugd, maar ook tussen het onderwijs en het bedrijfsleven.

Deze kadernota bevat tevens alle onderwerpen waarover, wettelijk, OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) moet worden gevoerd met het onderwijs en de kinderopvang. Daarom kan deze kadernota tevens gelezen worden als Lokale Educatieve Agenda (LEA).

Hieronder vindt u een Infographic die een inzicht geeft in de beleidsterreinen en financiën van Jeugd en Onderwijs.

KADERNOTA JEUGD & ONDERWIJS

Alle jeugdigen moeten zich vrij kunnen ontwikkelen om, ook als volwassenen, mee te kunnen doen in de maatschappij. Om dit te bereiken creëren we in Rijswijk een positief opgroei- en opvoed klimaat.

Wat doen we hiervoor

O.a. activiteiten integraal jeugdbeleid, maatjesprojecten ouder-kind, SOVA trainingen, ondersteunende begeleiding, toezicht en handhaving wet kinderopvang, kosten peuteropvang, kinderopvang op sociaal medische indicatie.

• begroting 2022: € 789.240

Opgroeien en opvoeden

De gemeente stimuleert, faciliteert en verbindt partijen zodat er een samenhangend en sluitend stelsel van voorzieningen aanwezig is. Een preventieve aanpak en het versterken van de eigen kracht staan voorop.

Wat doen we hiervoor

O.a. jeugdorganisaties, kinderrechten – jongerenambassadeurs, natuur en milieu, ontdekkers, combinatiefunctionarissen, activiteiten Oud en Nieuw.

Wat doen we hiervoor

O.a. taalbeleid, jubileumvieringen, schooltuinen, schoolzwemmen, uitvoering leerplicht, gemeentelijke onderwijsachterstanden, school maatschappelijk werk, lokaal netwerk onderwijs-arbeidsmarkt, techniekonderwijs

Persoonlijke ontwikkeling

Jeugdigen ontwikkelen zich breed en ontdekken hun talenten via een breed en samenhangend aanbod aan activiteiten maar ook in een aantrekkelijke buitenruimte. Jeugdigen hebben hierin hun eigen stem.

• begroting 2022: € 590.480

Educatie

We kijken naar de brede ontwikkeling van jeugdigen waarbij kansgelijkheid en talentontwikkeling centraal staan. Er is een doorgaande ontwikkelingslijn en een (passende) onderwijsplek.

• begroting 2022: € 595.570

Rijswijk

Missie en Visie

Missie

Het creëren van een positief opgroei- en opvoedklimaat voor alle jeugdigen in Rijswijk waarin zij zich vrij en in veiligheid kunnen ontwikkelen en kunnen opgroeien tot verantwoordelijke, zelfstandige, zelfredzame en maatschappelijk betrokken volwassenen.

Visie

Primair zijn ouders verantwoordelijk voor het welbevinden van hun kinderen. Daar waar zij hier tijdelijk niet toe in staat zijn, krijgen zij een steuntje in de rug. De gemeente Rijswijk ziet het als haar rol om actief in te zetten op het creëren en stimuleren van een positief opgroei- en ontwikkelklimaat. Het onderwijs, kinderopvang en de aanbieders van diverse jeugdactiviteiten op het gebied van sport, spel, kunst, cultuur en vrijetijdsbesteding spelen hierin, naast de ouders, een hoofdrol. Ze zijn essentieel voor de wijze waarop jeugdigen zich kunnen ontwikkelen en ontplooiën, zodat zij als jongvolwassene klaar zijn voor hun zelfstandige deelname aan de maatschappij.

Uitgangspunten

Jeugdigen groeien op in een sociale omgeving die van cruciale invloed is op hoe de jeugdige zich ontwikkelt. Het is essentieel dat jeugdigen en ouders bij zowel alledaagse en concrete vragen, vanuit die omgeving steun ervaren. Daarnaast is voor de ontwikkeling van de jeugdige en het gezin ruimte en uitdaging in een veilige omgeving belangrijk om te spelen, leven, bewegen en hun talenten te ontwikkelen. Om dit te kunnen realiseren zijn onderstaande uitgangspunten van groot belang.

Eigen kracht

De primaire verantwoordelijkheid voor de gezondheid, veiligheid en het welzijn van jeugdigen ligt bij de ouders. We gaan uit van de eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht van de ouders en hun kinderen. En daar waar mogelijk met de inzet van hun eigen sociale netwerk.

De eigen kracht verwijst naar het vermogen van mensen en hun netwerk om zelf oplossingen en plannen te bedenken voor hun eigen vraagstukken en deze deels ook zelf of samen uit te voeren.

We versterken het gewone opgroeien en opvoeden. We willen normaliseren; dat wil zeggen dat niet iedere hobbel in het opgroeien of opvoeden en de teleurstelling die daarbij hoort, wordt geproblematiseerd.

Jeugdigen en ouders die bij het opvoeden en opgroeien, tijdelijk, hulp nodig hebben, krijgen ondersteuning. Niemand wordt aan zijn lot overgelaten en iedereen krijgt een kans in de Rijswijkse samenleving. De ondersteuning en hulp is zo licht als mogelijk en erop gericht om de eigen kracht en het netwerk te versterken zodat men zo snel mogelijk weer zelfstandig door kan.

Preventief aanbod

Het preventieve aanbod bevordert de ontwikkeling van jeugdigen. Preventie heeft als doel schadelijke factoren in een vroeg stadium op te sporen. Uit onderzoek van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI), GGD en Expertisecentrum Jeugd, Samenleving en ontwikkeling (JSO) blijkt ook dat preventie vroeg in het leven van een jeugdige effectiever is dan later ingrijpen en dat vroege interventie dus loont.

Vanuit het standpunt “voorkomen is beter dan genezen” stelt het aanbod van een aantal algemene basisvoorzieningen ouders in staat hun opvoedende taak in te vullen.

Daarnaast biedt het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) een laagdrempelige toegang voor ouders, jeugdigen en professionals, waar men met vragen over opgroeien en opvoeden terecht kan. Dit met als doel om ook die jeugdigen en hun ouders die in een minder optimale opgroei- en opvoedsituatie verkeren, efficiënt en effectief te ondersteunen.

Algemene uitgangspunten

Gemeente Rijswijk heeft de ambitie om samen met organisaties die met jeugd werken het beleid en de uitvoering af te stemmen en de organisaties te laten samenwerken. Alle jeugdigen en hun ouders, maar zeker ook die in een minder optimale opgroei- en opvoedsituatie verkeren, worden dan efficiënt en effectief ondersteund. De onderstaande algemene uitgangspunten zijn daarbij toepassing.

1) *Jeugdigen staan centraal*

Jeugdigen moeten de ruimte krijgen om jong en onervaren te zijn. Een zekere mate van tolerantie voor het gedrag van opgroeiende jeugd is daarbij van groot belang. Het beleid is erop gericht om alle jeugdigen dezelfde kansen en mogelijkheden te bieden vanuit een positieve benadering. Een aanpak waarin de jeugdige centraal staat is het uitgangspunt. We kijken wat de jeugdige nodig heeft en plaatsen dit in het brede perspectief van gezin, school en omgeving. De professionals sluiten hierop aan vanuit hun eigen taken en verantwoordelijkheden;

2) *Versterken eigen kracht*

Al ons beleid en de uitvoering hiervan is erop gericht om de eigen kracht te versterken;

3) *Signalering*

Alle professionals maar ook vrijwilligers die in Rijswijk met jeugd werken, hebben een signalerende functie. Zij hebben kennis van de sociale kaart (het aanbod en de voorzieningen in de omgeving). Er is laagdrempelig informatie, advies en opvoedondersteuning beschikbaar. Jeugdigen en ouders die extra aandacht nodig hebben, krijgen dat zo vroeg mogelijk;

4) *Integrale aanpak*

Een integrale aanpak creëert kansen en betere mogelijkheden om maatregelen en activiteiten vanuit verschillende beleidsterreinen zodanig af te stemmen dat deze elkaar versterken en aanvullen. Vanuit de gemeente hebben wij de rol dit zowel intern als tussen externe partners te faciliteren en te borgen.

5) *Jeugdparticipatie*

Bij het ontwikkelen van (gemeentelijk) beleid en de uitvoering daarvan betrekken we de jeugdigen; zij zijn tenslotte de volwassenen van de toekomst. Zo werken we als gemeente samen met jeugdambassadeurs en verlangen we van uitvoerende partijen dat zij de jeugd actief betrekken bij het ontwikkelen en aanbieden van hun aanbod;

6) *Aansluiten bij de behoefte en vraaggericht*

Met ons beleid en de uitvoering daarvan sluiten we, zoveel mogelijk, aan bij de vraag en behoefte van de jeugdige en/of hun vertegenwoordigers. Dit verwachten we ook van de uitvoerende partijen in Rijswijk;

7) *Bestaand aanbod onder de loep nemen*

Er zijn veel partijen en organisaties op het gebied van jeugd en preventie actief in Rijswijk. We onderzoeken of het aanbod nog aansluit bij de vraag en behoefte van de doelgroep en de maatschappelijke doelen van de gemeente. Daar waar dubbelingen zijn wordt, waar nodig en mogelijk, ingezet op een efficiëntieslag en/of een betere verbinding tussen partijen, zodat het totale aanbod wordt versterkt en aangescherpt;

8) *De aanpak is efficiënt, effectief, sluitend, laagdrempelig en afgestemd*

- Efficiënt: een vraag- en resultaatgericht aanbod wat aansluit bij de behoefte vanuit de ouders en jeugdigen;
- Effectief: door dit aanbod, ook vanuit monitoring op doelen en resultaten, waar nodig aan te scherpen;
- Sluitend: door het aanbod voor de diverse levensfasen van de jeugdige goed op elkaar aan te laten sluiten;
- Laagdrempelig: zodat ondersteuning voor iedereen bereikbaar en toegankelijk is;
- Afgestemd: zodat het aanbod van de diverse partners elkaar versterkt.

Opgroeien en opvoeden

Ambitie

Iedere jeugdige verdient een goede start bij de eerste stappen in zijn of haar leven en groeit op in een taalrijke omgeving. Jeugdigen die een (ontwikkelings)achterstand dreigen op te lopen, worden vanuit de jeugdgezondheidszorg en andere partners waaronder de kinderopvanginstellingen, gesignaleerd en toegeleid naar voor- en vroegschoolse educatie en andere voorzieningen. Dit om de ouders te ondersteunen in hun rol als opvoeder.

Doelstelling

Door gezamenlijke inzet realiseren we een breed, laagdrempelige en op elkaar afgestemd aanbod van opvoedings- en ontwikkelingsondersteuning aan ouders en hun kinderen in de leeftijd van 0 tot 23 jaar. Hierbij wordt aangesloten op de diverse levensfasen en de daarbij behorende vragen en behoeften.

Preventief aanbod en tijdige signalering

Terugblik

Onder de vorige kadernota zijn er, onder regie van de gemeente, diverse netwerkbijeenkomsten georganiseerd en een aantal themawerkgroepen opgestart. Hiermee is de samenwerking met en verbinding tussen de diverse partners in het preventieve veld versterkt.

Een mooi voorbeeld hiervan is de tweejaarlijkse Interprofessionele bijeenkomst waarbij de professionals binnen het jeugdveld elkaar, kunnen ontmoeten en het ieders aanbod nog beter leren kennen. Een ander voorbeeld is de pilot Regie op preventie op het Voortgezet onderwijs waarbij coördinatie en samenwerking in het preventief aanbod centraal staan zodat dit aanbod vraaggericht, vanuit de behoefte van de school, effectief en efficiënt wordt ingezet.

Verder is een efficiëntieslag gemaakt met betrekking tot het stimuleren van een betere samenwerking tussen de partners, onder meer door dit als harde vereiste op te nemen in de subsidiebeschikking.

Het CJG is de netwerkorganisatie van de diverse preventief werkende partners in de stad onder leiding van een coördinator. Het CJG heeft afgelopen periode helaas veel wisselingen in de coördinatiefunctie gekend. Inmiddels is het voorjaar 2021 deze functie opnieuw vervuld.

Daarnaast heeft, met de komst van de Jeugdwet, de rol van het CJG wijzigingen ondergaan. Hierdoor is de rol en de functie van het CJG voor de diverse partners niet altijd even duidelijk. Dit vraagt om een verdere doorontwikkeling van de rol en taak van het CJG.

Tot slot is het Schoolmaatschappelijk werk (SMW) met ingang van 1 augustus 2019 voor vier jaar aanbesteed. Dit in samenwerking met de gemeente Den Haag en de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs (PO en VO). In de aanbesteding is als opdracht meegenomen dat het SMW (nog meer) de verbinding moet maken met het Jeugdteam van de gemeente zodat er nog meer preventief, zo snel en zo vroeg mogelijk, de juiste ondersteuning en/of hulp kan worden ingezet.

Uitvoeringrichting 2022 en verder

De gemeente stimuleert, faciliteert en verbindt partijen zodat er een samenhangend en sluitend stelsel van voorzieningen aanwezig is. Binnen de voorzieningen staat de preventieve aanpak en het versterken van de eigen kracht voorop zodat de opschaling naar zwaardere zorg zoveel mogelijk voorkomen wordt.

Er is een breed informatie- en adviesaanbod beschikbaar voor ouders en jeugdigen op het gebied van opvoedings- en ontwikkelingsondersteuning. Daarnaast is het belangrijk dat in de keten van preventief jeugdbeleid *alle* jeugdigen worden gezien. Daar waar gezinnen (tijdelijk) niet in staat zijn knelpunten met betrekking tot opvoeding op te lossen, wordt dit vroeg gesignaleerd en worden jeugdigen en/of hun ouders toegeleid naar passende, preventieve, voorzieningen om zo mogelijk de zwaardere zorgvraag

te beperken. Het CJG heeft een centrale rol in de opvoedingsondersteuning aan jeugdigen en de ouders.

Een interne zorgstructuur binnen de voorzieningen is een belangrijke spil in de signalering en voor begeleiding en zorg aan jeugdigen. Op de scholen versterkt en ondersteunt het schoolmaatschappelijk werk de interne zorgteams. Zij fungeren ook als schakel tussen het onderwijs en het Jeugdteam.

Waar gaan we (extra) op inzetten

- De gemeente blijft de bijeenkomsten tussen de diverse preventieve partners faciliteren. We zetten in op het verder versterken en verbinden van deze netwerken. In 2022 kijken we daarbij kritisch naar het nut en noodzaak van de diverse netwerken;
- In samenspraak met het Sociaal Domein wordt de visie op het CJG en de rol van deze netwerkorganisatie in het preventieve veld (door)ontwikkeld; In 2021 is hier een aanvang mee gemaakt;
- Het preventief aanbod is nu nog vaak aanbodgericht. We willen het aanbod door ontwikkelen naar meer vraaggericht aanbod met (nog) meer samenhang;
- Het bevorderen van de kennis van de Sociale kaart (het aanbod en de voorzieningen in de omgeving) voor professionals en vrijwilligers;

De onderwerpen worden verder uitgewerkt op doelen, resultaten en financiën in het “Actieplan Preventief Jeugdbeleid”.

Kinderopvang

Terugblik

De afgelopen jaren heeft het Rijk diverse maatregelen genomen om de kwaliteit van de kinderopvang, waaronder de peuteropvang, te verbeteren. Daarnaast heeft het Rijk het budget voor het verstrekken van de kinderopvangtoeslag verhoogd.

Deze maatregelen zijn genomen met het oog op het creëren van goede kinderopvang die toegankelijk is voor ouders, de arbeidsparticipatie bevordert en aan kinderen een vertrouwde en veilige omgeving biedt waarin zij zich kunnen ontplooiën.

Met de “Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk” van 1 januari 2018 is het juridische en financiële onderscheid tussen kind(er)opvang en peuterspeelzaalwerk verdwenen. De gemeente heeft, mede daardoor, extra kwaliteitseisen gesteld aan het kortdurende educatieve aanbod dat op de voormalige peuterspeelzalen wordt aangeboden. Deze eisen zijn neergelegd in het “Kwaliteitskader peuteropvang en voorschoolse educatie”.

In 2018 is de werkwijze “Kindvriendelijke overgang” ingevoerd. De werkwijze beschrijft de afspraken omtrent de overdracht van de kinderen tussen de voorschoolse voorzieningen en het basisonderwijs.

Uitvoeringrichting 2022 en verder

De gemeente heeft de wettelijke taak om de kwaliteit van de kinderopvang (waaronder ook gastouders) te controleren en te handhaven als deze niet voldoet aan de kwaliteitseisen uit de Wet kinderopvang (Wko). Daarnaast is de kinderopvang een belangrijke partner als voorschoolse voorziening. Binnen dit voorschoolse aanbod wordt opvang geboden die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving. De gemeente stimuleert daarnaast dat ook in de kinderdagopvang (nog) meer gewerkt wordt met ontwikkelingsgericht educatief aanbod.

Waar gaan we (extra) op inzetten

- Versterken van de doorgaande lijn (diverse levensfasen) en bijbehorende overdracht. In 2022 wordt de werkwijze “Kindvriendelijke overgang” geëvalueerd en zo nodig bijgesteld;
- Versterking en uitbreiding ontwikkelingsgericht educatief aanbod in de kinderopvang; de gemeente houdt hier de regie op via het “Kwaliteitskader peuteropvang en voorschoolse educatie”.

Deze onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de beleidsnota “Onderwijsachterstandenbeleid en peuteropvang”.

Educatie

Ambitie

Als gemeente pakken we, naast de uitvoering van de wettelijke taken op gebied van onderwijs, een faciliterende en begeleidende rol in de ondersteuning van het onderwijs bij de diverse maatschappelijke vraagstukken en de samenwerking daarin met andere partners.

De hoeveelheid aan (maatschappelijke) verwachtingen evenals de zwaarte van de daaruit voortvloeiende taken voor het onderwijs nemen toe, met als gevaar dat de primaire onderwijstaak in de knel komt. Het is begrijpelijk dat bij veel maatschappelijke uitdagingen de oplossing vaak binnen het onderwijs wordt gezocht, de jeugdige brengt immers veel tijd door op school. Het onderwijs kan alleen door middel van samenwerking met andere partners een bijdrage leveren aan oplossingen van maatschappelijke vraagstukken.

Doelstelling

Iedere in Rijswijk wonende jeugdige heeft recht op onderwijs op een voor hem/haar passende plek en behaalt, indien mogelijk, een startkwalificatie (een diploma havo, vwo, mbo2 of hoger). Het optimaal ontwikkelen van het individueel talent is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Verzuim wordt zoveel mogelijk voorkomen. Thuiszitters worden zo snel mogelijk toegeleid naar een passend aanbod aan onderwijs en/of jeugdhulp. Het aantal voortijdig schoolverlaters wordt teruggebracht en zo mogelijk weer succesvol teruggeleid naar school. Er is een goede aansluiting met het bedrijfsleven en er is voldoende aanbod van stageplekken.

Terugblik algemeen:

Het laatste deel van de beleidsperiode hadden we te maken met de gevolgen van het wereldwijde uitbreken van het virus COVID-19. In deze periode ging het land in (gedeeltelijke) lockdown en de scholen dicht. Het onderwijs heeft geregeld dat leerlingen op afstand (digitaal) les kregen. Ondanks alle inspanningen is het een zware tijd voor jeugdigen geweest. Niet alleen op het gebied van onderwijs, vooral ook sociaal-emotioneel. Het jaar 2021 is door het onderwijs gebruikt om te achterhalen welke gevolgen deze crisis heeft op de leerprestaties en/of sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Inmiddels blijkt uit onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs dat het met de leerachterstand gelukkig meevalt. Wel is er sprake van achterstanden op sociaal-emotioneel gebied.

Het Rijk heeft na de eerste en tweede lockdown middelen beschikbaar gesteld om opgelopen achterstanden in te halen. Gemeenten hebben eind 2020 budget gekregen om, samen met de doelgroep jongeren, activiteiten om eenzaamheid te bestrijden en op het gebied vrijetijdsbesteding te organiseren

Uitvoeringsrichting 2022 en verder

In vervolg op het beschikbaar stellen van extra middelen voor het onderwijs tijdens de lock-downs heeft de Rijksoverheid voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 via het Nationaal Programma Onderwijs 5,8 miljard euro voor het primair onderwijs en voortgezet onderwijs beschikbaar gesteld. Met dit geld kunnen leerlingen en leraren worden geholpen om leervertragingen en andere problemen door corona aan te pakken. Ook de gemeente krijgt vanuit het Nationaal Programma extra middelen voor deze schooljaren die in overleg met het onderwijs en ter aanvulling op en ondersteuning van de middelen die het onderwijs zelf krijgt moeten worden ingezet. Vanuit de gemeente kijken we daarnaast naar de brede ontwikkeling van jeugdigen. Om jeugdigen zich te laten ontplooiën en kansengelijkheid te bevorderen. Dat doen we vooral onder het in deze kadernota beschreven thema "Persoonlijke Ontwikkeling".

Onderwijsachterstanden

Terugblik

Tegelijkertijd met de harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk, per 1 januari 2018, zijn ook de wettelijke kwaliteitseisen met betrekking tot de voorschoolse educatie verder aangescherpt.

De volgende maatregelen zijn vanaf 2018 geleidelijk ingevoerd:

- hogere eisen aan de mondelinge taal- en leesvaardigheid van de pedagogische medewerkers (minimaal 3F);
- er moet in het pedagogisch beleidsplan expliciet aandacht worden besteed aan het beleid omtrent de voorschoolse educatie;
- in het opleidingsplan moet structureel aandacht zijn voor het onderhouden en ontwikkelen van de kennis ten aanzien van de voorschoolse educatie bij de pedagogisch medewerkers.

Vanaf 2020 is het aantal uren voorschoolse educatie dat wettelijk moet worden aangeboden, verhoogd van minimaal 10 uur per week naar minimaal 960 uur in de periode van 2 ½ tot 4 jaar. Dit komt bij de gebruikelijke openstelling van 40 weken per jaar, neer op 16 uur per week.

Om deze urenuitbreiding goed vorm te geven en ook voldoende plekken te hebben voor alle doelgroeppeuters is het aantal groepen Peuterspeelschool (peuteropvang waar ook voorschoolse educatie wordt aangeboden) met ingang van 1 augustus 2020 uitgebreid van 14 naar 15 groepen.

Uitvoeringsrichting 2022 en verder

De gemeente Rijswijk wil voorkomen dat (onderwijs)achterstanden ontstaan en dat al opgelopen achterstand vermindert. Het bestrijden van onderwijsachterstanden vraagt om een vroegtijdige aanpak die op maat gesneden is. Het beheersen van de Nederlandse taal is hierbij een essentieel onderdeel. Nieuwkomers starten zo snel mogelijk met het leren van de Nederlandse taal zodra ze zich in Rijswijk hebben gevestigd.

Vanuit onze wettelijke taak streven wij naar een kwalitatief hoogwaardig voorschools aanbod waar gewerkt wordt met een gestructureerd, ontwikkelingsgericht educatief aanbod. Ouders worden actief betrokken, onderwijsachterstanden worden voorkomen en/of verminderd (onder andere door het bieden van voorschoolse educatie). Er is een sluitende zorgstructuur voor kinderen met extra zorgvragen.

Er is een doorgaande ontwikkelingslijn vanuit samenwerking tussen het voorschools aanbod en het basisonderwijs. De samenwerking is gebaseerd op duidelijke, meerjarige afspraken. De monitoring hiervan vormt een vast onderdeel van de evaluatie. Uiteraard streven we naar een doorgaande lijn in ontwikkeling tijdens alle levensfasen van de jeugdigen. Ook onderzoeken we met het onderwijs de behoeften om taal gerelateerde onderwijsachterstanden aan te pakken, ook in de hogere groepen.

Waar gaan we (extra) op inzetten

Uitvoering geven aan de beleidsvoornemens 2020 en verder uit de beleidsnota Onderwijsachterstandenbeleid en peuteropvang; deze zijn onder andere:

- Maken van meerjarige prestatieafspraken met de betrokken partijen;
- Verdere ontwikkeling van het integrale aanbod van andere initiatieven ter voorkoming en bestrijding van onderwijsachterstanden op gebied van taal, ook in de hogere groepen;
- Het onderwijs ontvangt zelf extra rijksmiddelen onderwijsachterstanden op basis van de achterstandscore van de school. We hebben in 2021 onderzocht waar de extra behoeften die het onderwijs heeft in aanvulling op deze rijksmiddelen ligt. Dit heeft geresulteerd in de regeling "Procedure aanvragen en verantwoorden extra middelen onderwijsachterstandenbeleid voor Primair Onderwijs". De scholen met een hoger(e) achterstand score krijgen vanaf het schooljaar 2021-2022 financiële ondersteuning in de behoefte waarin de eigen rijksmiddelen niet, of niet voldoende, voorzien;
- Educatief aanbod in de kinderopvang;
- Toeiden van iedere peuter naar een toegankelijk educatief aanbod in Rijswijk.

Het beleid is verder uitgewerkt in de beleidsnota Onderwijsachterstandenbeleid en peuteropvang.

Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten (VSV)

Terugblik

Vanwege diverse ontwikkelingen, zoals de invoering van de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS), de invoering van de AVG, de wijziging van de regelgeving omtrent de RMC-functie (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie) waardoor de gemeente verantwoordelijk is geworden voor de monitoring van jongeren in kwetsbare positie, is de ambtsinstructie voor leerplichtambtenaren en VSV-casemanagers in 2020 geactualiseerd. De instructie is binnen de RMC-regio afgestemd zodat in regionaal verband, waar mogelijk, eenduidig wordt gewerkt.

Elke vier jaar wordt er in de RMC-regio een nieuw gezamenlijk regionaal programma ter voorkoming en bestrijding voortijdig schoolverlaten van jongeren tussen de 12 en 23 jaar vastgesteld. Het nieuwe programma is in 2020 vastgesteld en geldt voor de periode 2021-2024. Vanaf 2019 is bij het Werkgevers Service Punt (WSP) een jongerencoach actief die zich specifiek bezighoudt met de begeleiding en toeleiding van leerlingen van het Praktijkonderwijs en het Voortgezet speciaal onderwijs naar werk. Dit in nauwe samenwerking met de VSV-casemanager.

Door Covid-19 is het de afgelopen periode een uitdaging geweest om alle jeugdigen in beeld te krijgen en te houden. Er is zowel door de leerplichtambtenaren als de VSV-casemanagers intensief contact geweest met het onderwijs hierover.

Uitvoeringsrichting 2022 en verder

Onderwijs is essentieel voor jeugdigen om zich te kunnen ontwikkelen en te kunnen bouwen aan een goede toekomst. Een diploma biedt meer kansen op een baan. De leerplichtwet zorgt ervoor dat iedereen met gelijke kansen begint en de benodigde algemene kennis heeft om goed te functioneren in een zich steeds sneller ontwikkelende maatschappij. De leerplichtwet zorgt niet alleen voor **leerplicht**, maar garandeert ook dat ieder kind **leerrecht** heeft. Daarom zetten we in op het handhaven van de leerplichtwet en worden voortijdig schoolverlaten, of schooluitval, tot een minimum beperkt. De leerplichtambtenaren werken daarbij volgens de MAS. Doel van deze aanpak is terug- en/of toeleiding naar een passend onderwijsprogramma, waarbij vroegtijdige inzet van ondersteuning en/of (jeugd)hulp bij verzuim voorop staat. Het terugbrengen van het aantal thuiszitters staat hoog op de agenda. ¹

Wat betreft het aantal voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) is en blijft het streven om dit aantal terug te brengen en om zo veel mogelijk jeugdigen een startkwalificatie te laten behalen. Naast dat dit een wettelijke taak is van de gemeente heeft onderzoek ook uitgewezen dat jongeren die beschikken over dit minimale onderwijsniveau een betere kans maken op een duurzame baan. De wettelijke regels ten aanzien van het beleid aangaande VSV is verankerd in de onderwijswetgeving waarbij de regionaal samenwerkende gemeenten en de schoolbesturen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de uitvoering (RMC-regio). Rijswijk behoort tot de RMC regio Haaglanden.

Waar gaan we (extra) op inzetten

- Er wordt in 2022 een beleidsnota Leerplicht opgesteld waarin de gemeentelijke ambities en acties ten aanzien van het voorkomen, vroegtijdig signaleren en opheffen van (dreigend) verzuim en schooluitval nader worden uitgewerkt. De ambtsinstructie maakt hier onderdeel van uit. Via het jaarlijkse leerplicht- en VSV-verslag wordt verantwoording afgelegd van de resultaten van dit beleid;
- Het leerplichtregistratiesysteem is essentieel om goede registratie en monitoring van de gegevens te borgen. Om hieraan te kunnen blijven voldoen is in 2021 een nieuw registratiesysteem aangeschaft en wordt dit in 2021-2022 verder geïmplementeerd;
- De samenwerking met het Jeugdteam, het WSP, het onderwijs en de overige partners in de keten van het voorkomen, vroegtijdig signaleren en opheffen van (dreigend) verzuim en schooluitval, wordt verder versterkt.

Het leerplichtbeleid wordt verder uitgewerkt in de beleidsnota Leerplicht.

¹ Een thuiszitter is een leerplichtige jeugdige tussen de 5 en 18 jaar die langer dan vier weken ongeoorloofd verzuimt, of die niet staat ingeschreven bij een onderwijsinstelling.

Passend onderwijs

Het doel van de Wet passend onderwijs is dat alle kinderen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Ook als zij extra ondersteuning nodig hebben. Om elk kind een passende plek te bieden werken de scholen/schoolbesturen regionaal samen in Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs zodat er een dekkend aanbod is aan onderwijsvoorzieningen in de regio. Deze samenwerkingsverbanden maken op hun beurt weer afspraken met gemeenten in de regio voor wat betreft (de consequenties voor) onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, thuiszitters en de inzet en afstemming met (jeugd)hulp. De grenzen/samenstelling van de samenwerkingsverbanden zijn wettelijk bepaald en daarmee ook de gemeente(n) waarmee moet worden overlegd. Rijswijk, Den Haag en Leidschendam-Voorburg hebben te maken met dezelfde twee samenwerkingsverbanden: voor het primair onderwijs de Stichting Passend Primair Onderwijs Haaglanden (SPPOH) en voor het voortgezet onderwijs Samenwerkingsverband Zuid Holland West (SWVZHW).

Terugblik

Ook in de afgelopen periode heeft Rijswijk met Den Haag en Leidschendam-Voorburg (H3-verband) met deze samenwerkingsverbanden samengewerkt aan het vormgeven van Passend Onderwijs in relatie met jeugdhulp. Bij dit overleg zijn ook Berseba (het landelijk georganiseerde reformatisch samenwerkingsverband primair onderwijs) en het MBO aangesloten. Thema's zijn onder andere het terugdringen van thuiszitters, goede aansluiting en verbinding van het onderwijs op het Jeugdteam en het ontwikkelen van Onderwijs-Jeugdzorg-arrangementen (OJA's).

Onder leiding van een extern bureau is binnen dit verband een ambitie- en visiedocument opgesteld over de samenwerking tussen passend onderwijs en jeugdhulp (Programma samenwerking passend onderwijs en jeugdhulp). De ambitie volgt drie hoofdlijnen: de Basis op orde brengen, Normaliseren en Ondersteunen op maat.

Op lokaal niveau is deze samenwerking vormgegeven door middel van netwerkbijeenkomsten onderwijs-zorg en het samen met het onderwijs opstellen van de dynamische werkagenda onderwijs-zorg. Via deze agenda zijn ervaren knel-, ontwikkel- en aandachtspunten in de samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdzorg uitgewerkt in verbeteracties. Zo is er een bijeenkomst georganiseerd over de knelpunten die worden ervaren binnen de AVG-wetgeving, heeft iedere school een vast aanspreekpunt bij het Jeugdteam gekregen (jeugdteammaatje) en is op een school een pilot gestart met intensievere samenwerking tussen het jeugdteammaatje, Schoolmaatschappelijk werk en het onderwijs.

Uitvoeringsrichting 2022 en verder

In 2021 is op H10-niveau een nieuwe regiovisie Jeugdhulp opgesteld. Binnen het vormgeven van de ambitie en de uitwerking daarvan bij het "Programma samenwerking passend onderwijs en jeugdhulp", wordt nadrukkelijk de verbinding gelegd met deze regiovisie. De ambitie is in 2021 door het OOGO Passend Onderwijs vastgesteld en de hoofdlijnen worden verder uitgewerkt in acties en pilotprojecten.

Op lokaal niveau vindt een herijking van de samenwerking tussen het onderwijs en (jeugd)zorg (voorheen de dynamische werkagenda) plaats. Eén van de speerpunten hierbij is de beweging van zorgaanbod naar preventief vraaggericht aanbod. Hierbij kijken we tevens kritisch naar het preventief jeugdbeleid.

Waar gaan we (extra) op inzetten

- Vanuit het "Programma samenwerking passend onderwijs en jeugdhulp" werken we mee aan de uitwerking in acties en pilotprojecten uit de ambitie;
- Blijvend de (concrete) vertaling maken van de regionale ambitie naar het lokale samenwerkingsoverleg onderwijs-zorg via het project "Versterken aansluiting zorg voor jeugd en onderwijs";

- We blijven kritisch kijken naar het proces en maken vandaar uit een verbeteringslag binnen het lokale project “Versterken aansluiting zorg voor jeugd en onderwijs”; het project is gestart in 2021;
- Versterken en aanscherpen van de samenwerking met het Jeugdteam, het onderwijs en de overige (preventieve) partners, waaronder het Schoolmaatschappelijk werk en de Jeugdgezondheidszorg. Dit ten aanzien van vroeg signaleren, versterken eigen kracht en snelle adequate hulpverlening. Hierbij wordt nauw aangesloten op de kadernota sociaal domein en het Actieplan Jeugd en WMO.
- Continue stimuleren en (laten) ontwikkelen van vraaggericht preventief (zorg)aanbod op en rond de scholen, zodat een zoveel mogelijke thuisnabije onderwijsplek voor leerlingen beschikbaar is waardoor zwaardere zorg en verwijzing naar het (V)SO en SBO-onderwijs voorkomen kunnen worden. Dit wordt vertaald in het Actieplan Preventief Jeugdbeleid.

Onderwijshuisvesting

Terugblik

In de afgelopen beleidsperiode is het Kindcentrum Buitenrijck geopend en is de Montessorischool Parkrijk in de tijdelijke huisvesting gestart. Daarmee zijn de twee scholen in Rijswijk Buiten een feit. In 2019 gebeurde er op het gebied van onderwijshuisvesting veel. De kindercampus Rembrandtkwartier werd geopend. Hier zijn op één plek drie basisscholen gevestigd. In de zomervakantie is de dislocatie van de Steenvoordeschool afgebrand waardoor na de zomer de leerlingen moesten worden opgevangen in tijdelijke huisvesting. In datzelfde jaar zijn de voorbereidingen gestart voor de permanente bouw van Montessori Parkrijk. Ook zijn voorbereidende gesprekken gestart om, samen met de schoolbesturen, te komen tot een Integraal Huisvestingsplan (IHP).

Uitvoeringsrichting 2022 en verder

De huidige en toekomstige toename van de woningbouw, leidt tot een behoefte aan extra huisvestingscapaciteit voor het onderwijs. De gemeente is wettelijk verplicht om te zorgen voor voldoende huisvesting voor het primair, speciaal en voortgezet onderwijs op het grondgebied van de gemeente. Schoolbesturen kunnen op basis van de Verordening Onderwijshuisvesting gemeente Rijswijk aanvragen indienen voor (vervangende) nieuwbouw en/of uitbreiding. Deze aanvragen worden getoetst aan deze Verordening. Daarnaast werken we samen met de schoolbesturen van primair, speciaal en voortgezet onderwijs aan een goede kwaliteit van de schoolgebouwen omdat dit bijdraagt aan de ontwikkeling en leerprestaties van kinderen en het werkplezier van de leerkrachten.

Waar gaan we (extra) op inzetten

- In 2021 is samen met de schoolbesturen PO en VO de ambities en huisvestingsvraagstukken uitgewerkt in een Integraal Huisvesting Plan. Het IHP gaat daarnaast ook in op andersoortige behoeften van het hedendaagse onderwijs, samenwerking met de diverse partners, de visie daarop en de gevolgen hiervan voor de huisvesting. Het IHP is in oktober 2021 vastgesteld. Het IHP wordt in 2022 uitgewerkt in een Uitvoeringsprogramma.

Volwasseneducatie

Terugblik

In de afgelopen beleidsperiode hebben we het Taalhuis Rijswijk geopend. In het Taalhuis worden alle mensen met een taalvraag geholpen met het zoeken naar passende activiteiten. In het Taalhuis wordt door diverse partijen samengewerkt om zo de vraag en het aanbod bij elkaar te brengen. Partners in het Taalhuis zijn onder andere de Bibliotheek, het WSP, Welzijn Rijswijk en andere taalaanbieders in Rijswijk. Vanuit het Taalhuis wordt ook aanbod ontwikkeld; zo zijn er de taalcafe's, de leesclub, is het taalmaatjes project tijdelijk uitgebreid en is er een spreekuur van Taalhuismedewerkers bij het WSP.

Daarnaast is er natuurlijk het regionale aanbod aan opleidingen/cursussen vanuit de WEB middelen. Deze worden uitgevoerd door de Taal+ school van het ROC Mondriaan. Op verzoek van het onderwijs heeft de Taal+ school taalcursussen verzorgd op één van de basisscholen in Rijswijk voor de ouders van de school.

Uitvoeringsrichting 2022 en verder

In Nederland hebben naar schatting ongeveer 2,5 miljoen mensen van 16 jaar en ouder grote moeite met lezen, schrijven en rekenen. Ze zijn laaggeletterd en ondervinden daardoor tal van problemen; ze zijn minder zelfredzaam, hebben vaker last van problematische schulden en vinden moeilijker een baan. Vaak hebben deze mensen ook moeite met digitale vaardigheden. Volgens een onderzoek van de Stichting Lezen en Schrijven ligt het aantal laaggeletterden in Rijswijk rond de 10% van de bevolking tussen de 16 en 65 jaar. Het landelijk gemiddelde ligt rond de 12%.

Omdat het belangrijk is dat iedereen mee kan komen in de maatschappij is er een aanbod aan opleidingen/cursussen Volwasseneneducatie beschikbaar. Dit aanbod richt zich op het verbeteren van de Nederlandse Taal en rekenen met gebruik van alledaagse ICT voor de doelgroepen volwassen laaggeletterden, analfabeten en niet-inburgeringsplichtigen (NT2-ers²). Het wettelijk kader wordt gevormd door de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) en de financiering loopt via de contactgemeente van de arbeidsmarktregio.

Binnen de arbeidsmarktregio Haaglanden (met Den Haag als contactgemeente) organiseren de gemeenten Den Haag, Delft, Midden-Delfland, Westland en Rijswijk gezamenlijk het aanbod aan volwasseneneducatie. De diverse opleidingen en cursussen worden uitgevoerd door de Taal+ school van het ROC Mondriaan.

Daarnaast heeft de gemeente Rijswijk een lokaal aanbod aan laagdrempelige voorzieningen voor informatie, advies en toeleiding naar het aanbod voor laaggeletterden en NT2-ers zoals het Taalhuis, het Taalcafé, de taalcursussen bij Vluchtelingen Welzijn en het één-op-één aanbod via vrijwillige taalmaatjes. De lokale aanpak is op dit moment vormgegeven op basis van de beleidsnota "Actieplan Taal in Rijswijk" uit 2016.

Waar gaan we (extra) op inzetten

- Op basis van nieuwe landelijke afspraken uit het Interbestuurlijk Programma³ en de beleidsbrief "Samen aan de slag voor een vaardig Nederland"⁴ is in de arbeidsmarktregio samengewerkt aan het opstellen van een "regionaal programma aanpak laaggeletterdheid". Dit plan is in april 2021 vastgesteld.
- Mede op basis van het "regionaal programma aanpak laaggeletterdheid" is er in 2021 gewerkt aan het opstellen van een nieuw Taalbeleidsplan Rijswijk waarin een verdere versterking van het lokale taalaanbod en de samenwerking in de taalketen voorop staat. In dit Taalbeleidsplan wordt ook aangesloten bij de nieuwe Inburgeringswet. Dit nieuwe Taalbeleidsplan zal begin 2022 worden opgeleverd.

Openbaar onderwijs

Terugblik en uitvoeringsrichting 2022 en verder

Sinds 2004 is de school bestuurlijke taak van het openbaar onderwijs door de gemeente ondergebracht bij de Stichting Librijn. Deze stichting heeft ook de school bestuurlijke taak van het openbaar onderwijs in Delft. De gemeente heeft hierdoor nog maar een beperkte taak in de aansturing van het openbaar onderwijs. Nu inmiddels vijftien jaar ervaring is opgedaan met de nieuwe invulling van de gemeentelijke taak, is bij zowel het bestuur van Librijn als bij de gemeenten de behoefte ontstaan naar een herijking van de samenwerking.

Waar gaan we (extra) op inzetten

- Samen met Delft en Stichting Librijn herijken we de samenwerking in het vorm geven van de school bestuurlijke taak voor het openbaar onderwijs.

² NT2= Nederlands als tweede taal

³ d.d. 12 februari 2018

⁴ d.d. 18 maart 2019

Leerlingenvervoer

Op basis van de onderwijswetten WPO, WVO en de WEC zijn gemeenten verplicht om een regeling vast te stellen op basis waarvan ouders van leerlingen, onder bepaalde voorwaarden, aanspraak kunnen maken op een (gedeeltelijke) bekostiging van de vervoerskosten van en naar school. Binnen de gemeente Rijswijk is het Sociaal Domein verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van het leerlingenvervoer.

Internationaal onderwijs

Terugblik

De afgelopen jaren hebben we, samen met de European School The Hague (ESH), Ministerie van OCW en de gemeente Den Haag (waar de hoofdvestiging is) onderzocht welke mogelijkheden er waren om een dependance van de ESH te vestigen in Rijswijk. Door de coronacrisis is er veel veranderd. Prioriteiten zijn anders komen te liggen. En voorspellingen over toename van leerlingenaantallen zijn op losse schroeven komen te staan. De ESH heeft een eigen onderzoek laten doen naar deze leerlingstromen. Begin juli 2020 heeft de bestuurder van de ESH laten weten dat vanwege de onzekere tijden door corona en de invloed daarvan op de leerling stromen (verwachte toename of juist afname), voorlopig door het schoolbestuur wordt afgezien van uitbreiding van de ESH.

Uitvoeringsrichting 2022 en verder

De jeugdigen van nu groeien op in een wereld die niet stopt bij de landsgrens. De leerlingen van nu worden wereldburgers. Het onderwijs heeft de taak om leerlingen kennis te laten maken met de internationale en interculturele samenleving. Want om effectief te kunnen functioneren in de huidige maatschappij is het belangrijk om "internationaal vaardig" te zijn. Veel scholen spelen hier al steeds meer op in en er is groeiende aandacht en vraag vanuit ouders naar internationalisering van het onderwijs.

Daarnaast is het aantal internationale werknemers in Nederland de afgelopen jaren fors gegroeid. Naast de traditionele expat die slechts enkele jaren blijft en een bovengemiddeld salaris ontvangt, komen er steeds meer internationale werknemers die zich hier voor langere tijd vestigen en een modaal inkomen hebben. Dit heeft ook tot gevolg dat zij niet meer als vanzelfsprekend kiezen voor het internationale onderwijs. Niet alleen vanwege de hoge (verplichte) ouderbijdrage, maar ook omdat de wens bestaat dat hun kinderen integreren in de Nederlandse samenleving, zowel binnen het onderwijs als bij overige maatschappelijke en sportactiviteiten.

Waar gaan we (extra) op inzetten

- Regionale afstemming en samenwerking voor wat betreft de mogelijke uitbreiding van het internationaal georiënteerde onderwijsaanbod;
- Waar gewenst en mogelijk een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van meer geïnternationaliseerd onderwijs binnen het reguliere onderwijsaanbod.

Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

Terugblik en uitvoeringsrichting 2022 en verder

In december 2019 is het Plan van Aanpak aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt "Nieuwe Onderwijs Energie Rijswijk" (NOER) door het college vastgesteld. Het plan richt zich op het versterken van de driehoek tussen het vak van docent, het onderwijs voor de leerling en het bedrijfsleven. De focus ligt hierbij op voldoende en aansprekende stageplaatsen op het VMBO, het voorkomen van uitval op school en een goede voorbereiding van leerlingen op het arbeidsproces. Dit alles met als doel het opleiden van jeugdigen naar datgene waar vanuit het bedrijfsleven vraag naar is. Ook ligt de focus op het inhoudelijk versterken van het vak van docenten door meer samenwerking en kennisuitwisseling met het bedrijfsleven te stimuleren.

Waar gaan we (extra) op inzetten

- Het verstevigen van de samenwerking tussen de teams Jeugd en Onderwijs en Economische Zaken;
- Een meer structurele inbedding van de samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt in de gewone bedrijfsvoering van het onderwijs en het bedrijfsleven.

Het beleid gericht op de verbinding onderwijs-arbeidsmarkt is verder uitgewerkt in het Plan van Aanpak "Nieuwe Onderwijs Energie Rijswijk (NOER)".

Lerarentekort**Terugblik en uitvoeringsrichting 2022 en verder**

Het lerarentekort vormt een grote maatschappelijk uitdaging. In het Rijswijkse basisonderwijs lukt het tot nu toe om de formatie rond te krijgen. Maar uitval door ziekte van leerkrachten kan meestal moeilijk worden opgevangen. In het voortgezet onderwijs is al langere tijd sprake van een lerarentekort vooral voor een aantal specifieke vakken. Noodmaatregelen die scholen soms moeten nemen vanwege het lerarentekort, waaronder tijdelijke uitval van lessen of herverdeling van groepen, hebben direct effect op de onderwijskwaliteit.

De Rijksoverheid zet stevig in op de aanpak van het lerarentekort door onder andere reclamecampagnes om het imago van het vak leraar te verbeteren, subsidiemogelijkheden aan te bieden voor bijvoorbeeld de opleiding van onderwijsassistenten tot leerkracht of het aannemen van zij-instromers, extra middelen uitkeren waarmee de scholen de werkdruk kunnen verlagen en een verhoging van de salarissen. Als gemeente hebben we geen directe invloed op dit probleem. We hebben aandacht voor het probleem en helpen we, waar mogelijk, om het probleem te verkleinen.

Waar gaan we (extra) op inzetten

- Eén van de acties uit het Plan van Aanpak onderwijs-arbeidsmarkt is het creëren van mogelijkheden om hybride docenten vanuit o.a het bedrijfsleven in te kunnen zetten. Daarnaast worden ook andere mogelijkheden onderzocht waarbij het bedrijfsleven of andere instellingen een bijdrage kunnen leveren in de verlichting van druk op het lerarencorps. De ervaringen met het onderwijs op afstand tijdens de coronacrisis en de bijbehorende technieken kunnen hierbij betrokken worden. We zetten het lerarentekort frequent op de agenda van diverse overleggen.

Persoonlijke ontwikkeling

Ambitie

Jeugdigen ontwikkelen zich breed en ontdekken hun talenten. Het streven is dat zij doorstromen naar het regulier aanbod op het gebied van o.a. sport, kunst en cultuur, techniek, natuur en milieu en taal. Maar ook dat zij voldoende mogelijkheden hebben om zich in de buitenruimte te ontwikkelen.

Jeugdigen geven zelf mede vorm aan hun omgeving en aan het activiteitenaanbod door uitgenodigd te worden om mee te praten. Door met jeugdigen in gesprek te gaan, wordt het inzichtelijk welke vragen, behoeften, belevingen en oplossingen zij hebben.

Doelstelling

Door gezamenlijke inzet realiseren we een breed en op elkaar afgestemd aanbod van activiteiten waarbij jeugdigen hun talenten kunnen ontdekken om zo door te stromen naar regulier aanbod en daarmee kansengelijkheid te vergroten. We waarborgen voldoende (veilige) voorzieningen om buiten te spelen, te ontmoeten, te sporten en in aanraking te komen met de natuur (openbare speelplekken, speeltuinen, scouting, kinderboerderij, natuurtuin, schooltuin). Jeugdigen hebben hierin hun eigen stem en worden betrokken bij het tot stand komen van het aanbod.

Terugblik

Onder de vorige kadernota is er veel geïnvesteerd in samenhang en samenwerking tussen de diverse partners. Dat heeft geresulteerd in een toename van activiteiten en deelnemers. Ook is er meer aandacht voor programmering en/of werving van deelnemers in alle wijken van Rijswijk. Behoeftetepeiling is daarnaast een vast onderdeel geworden van het opzetten van een activiteitenprogramma. Er is daardoor beter inzicht in vragen, behoeften, belevingen en oplossingen van de jeugdigen zelf. De borging van deze behoeftetepeiling is geregeld door dit als vast onderdeel op te nemen in de subsidiebeschikking.

Vanaf 2020 heeft de gemeente gebruik gemaakt van de mogelijkheid om bij de Rijksoverheid een uitbreiding aan te vragen van de Regeling Brede Impuls Combinatiefuncties van 0,8 fte. Deze uitbreiding wordt voornamelijk ingezet op het verder versterken van de verenigingen door middel van ondersteuning.

De crisis rondom Covid-19 heeft veel flexibiliteit en creativiteit laten zien bij de partners. De meeste van de gesubsidieerde (vrijwilligers)organisaties hebben hun programmering zodanig weten aan te passen, waardoor veel activiteiten toch zijn doorgegaan. Er is daarnaast veel geïnvesteerd in het onderhouden en behouden van contact met de doelgroep waarbij er speciale aandacht was voor de oudere jeugd (12+). Mooi voorbeelden hiervan zijn het activiteitenprogramma "Expeditie Rijswijk", maar ook de ontstane samenwerking voor en tijdens de jaarwisseling tussen het jeugdwerk van Rijswijk, afdeling veiligheid, politie/handhaving en het jongerenwerk in Den Haag. De komende periode wordt deze samenwerking geïntensiveerd om thema's als jongerenoverlast, maar ook lachgas gebruik, gezamenlijk aan te pakken en terug te dringen. De gebiedsregisseurs hebben hierin een verbindende rol.

Uitvoeringsrichting 2022 en verder

Zowel op school (PO/VO) als in de eigen buurt wordt er een activiteitenprogramma aangeboden waarbinnen jeugdigen hun interesses kunnen verbreden en/of intensiveren. Het aanbod is gebaseerd op de behoefte en de vraag van de jeugdigen, ouders, scholen en andere partijen en draagt bij aan de gezondheid, de algemene ontwikkeling en/of de sociale vaardigheden en kansengelijkheid van de jeugd. De activiteitenprogramma's zijn gericht op sport, kunst, cultuur, techniek, natuur en milieu, gezondheid en taal. De gemeente Rijswijk, scholen, kinderopvang en andere betrokken partners hebben hierin een gedeeld belang en dragen de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het organiseren van dit totale activiteitenprogramma.

Voor het coördineren en realiseren van deze activiteitenprogramma's voor de jeugdigen van 2 tot 16 jaar maakt Rijswijk gebruik van de Brede regeling combinatiefuncties (Team Brede Impuls). Binnen deze regeling wordt op een projectmatige manier gewerkt, met een divers en laagdrempelig aanbod van activiteiten. Het vergroten en versterken van de verbinding tussen de diverse activiteiten met de maatschappelijke organisaties en verenigingen staat hierbij centraal. Het doel is het bereiken van jeugdigen en het verhogen van de deelname aan activiteiten. Hierbij wordt ook een beroep gedaan op het verenigingsleven in Rijswijk, waarbij we ons beseffen dat de verenigingen hierop toegerust moeten worden. Ondersteuning organiseren we vanuit Team Brede Impuls in de vorm van de verenigingsondersteuner.

Daarnaast is vanuit De Ontdekkers een dynamisch activiteitenprogramma beschikbaar voor jeugdigen van 2 tot 12 jaar na schooltijd en in de vakanties. Dit gebeurt in samenwerking met de lokale aanbieders. De activiteiten en naschoolse cursussen hebben als doel om op een plezierige en laagdrempelige manier kennis te maken met de eerder genoemde thema's, zodat jeugdigen hun (verborgen) talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. Bijkomend doel is toeleiding en doorstroom naar het structurele aanbod. De activiteiten vinden zoveel mogelijk plaats in alle wijken van Rijswijk.

In samenspraak met de oudere jeugd (12+) wordt vanuit "Expeditie Rijswijk" een aansprekend activiteitenprogramma georganiseerd. De Expeditie is opgezet tijdens de coronapandemie en wordt vanwege het grote succes voortgezet.

Tot slot stimuleert het binnen- en buitenschools programma "Helden van de Natuur" met verschillende activiteiten, jeugdigen en hun ouders om meer naar buiten en op avontuur te gaan in de natuur. Binnen school leren jeugdigen over natuur- en milieu in lessen gegeven door groenpartners, leerkrachten en vrijwilligers; buiten schooltijd kunnen alle jeugdigen deelnemen aan activiteiten die hun stimuleren om ook in hun vrije tijd meer bewust met natuur om te gaan.

Binnen "Helden van de Natuur" worden netwerkbijeenkomsten georganiseerd voor (groen)partners uit Rijswijk om zo samenhang te creëren tussen verschillende partijen wat betreft expertise en aanbod.

Tussen Team Brede Impuls, De Ontdekkers, Expeditie Rijswijk en Helden van de Natuur bestaat een nauwe samenwerking. Al deze programma's zijn gericht op kennismaking, verdieping, toeleiding naar bestaande activiteiten en verenigingen en borging.

Maar ook het jeugdwerk van Welzijn Rijswijk vervult een belangrijke rol binnen Rijswijk. Samen met partners in de wijk wordt er gewerkt aan wijkveiligheid, preventief aanbod, vrijetijdsbesteding en ondersteuning op scholen (focus ligt op jeugdigen vanaf 10 jaar).

Binnen het jeugdwerk wordt ambulante gewerkt. Zij zoeken actief contact met jeugdigen van 10 t/m 23 jaar. Ook ondersteunen zij eigen initiatieven van jeugdigen.

Het jeugdwerk werkt vanuit signalen die zij krijgen van de verschillende partners waaronder de politie, handhaving, gebiedsregisseurs en woningcoöperaties. Mede vanuit deze signalen gaan zij verder in gesprek met jeugdigen over hun leefomgeving en –situatie. In hun werkwijze maakt het jeugdwerk daarnaast ook gebruik van regulier aanbod en expertise van andere partijen en organisaties.

Een groot deel van de doelgroep bestaat uit kwetsbare jongeren, jongeren zonder startkwalificatie en vroegtijdig schoolverlaters. Deze doelgroep wordt intensiever begeleid.

Andere partners die van belang zijn bij de ontwikkeling en uitvoering van jeugd- en onderwijsbeleid zijn verenigingen zoals scouting en sport, maar ook kinderboerderij Het Akkertje, Trias, Don Bosco, Stichting kinderles- en hobbytuinen, bibliotheek, enz. Alle jeugdigen (0-23) kunnen hieraan deelnemen of lid worden. De gemeente stimuleert samenwerking tussen deze partijen vanuit hun eigen discipline zodat een groter aanbod en meer deelnemers bewerkstelligd wordt. Een mooi voorbeeld van deze samenwerking is een scoutingvereniging die met zijn leden bij de kinderboerderij de dieren voert. Maar ook binnen de programmering van de Ontdekkers kunnen verenigingen een activiteit organiseren.

Verder is er samenwerking en samenhang binnen de gemeentelijke organisatie op gebied van sport, cultuur, natuur, sociaal domein, maatschappelijk vastgoed en verkeer. We voeren intern overleg over het te ontwikkelen en uitvoeren van het beleid.

Waar gaan we (extra) op inzetten

- Opstellen van het "Actieplan Preventief jeugdbeleid". Hierin beschrijven we samenwerking en samenhang tussen partijen die zich bezig houden met jeugd; waaronder de afdelingen van de gemeentelijke organisatie, de gemeente en externe partners en de externe partners onderling. Ook beschrijven we de (activiteiten) programma's en interventies zoals die er nu zijn en die we in de toekomst ontwikkelen;
- Ondersteuning van de verenigingen zodat zij (beter) zijn toegerust om aan de vraag en ontwikkelingen te voldoen. Dit valt vanaf 2020 binnen de opdracht van Team Brede Impuls en kan zich richten op bijvoorbeeld het werven en vasthouden van leden, deskundigheidsbevordering, fondsenwerving en andere vragen en ondersteuningsbehoeften die er liggen. Maar ook het ontwikkelen/benoemen van een centrale plek (fysiek of digitaal) waar vrijwilligers hun vragen kunnen stellen en signalen (anoniem) kenbaar kunnen maken;
- "Expeditie Rijswijk" verder ontwikkelen en opnemen als vast onderdeel van het activiteiten aanbod.

De jeugdige heeft een eigen stem

Terugblik

In georganiseerd verband hebben we in Rijswijk de jeugdambassadeurs (Kinderrechten- (12-) en Jongerenambassadeurs (12+)). In de afgelopen drie jaar is er het "Kindervragenuurtje" met de Raad en wethouder(s) georganiseerd, hierbij gaan de jeugdambassadeurs in gesprek met de Raad en wethouder(s). Thema's die hierbij zijn besproken zijn o.a. armoede, duurzaamheid, afvalscheiding/zwerfafval, onveilige verkeerssituaties en covid-19.

In november 2020 is het Kindervragenuurtje online georganiseerd vanwege covid-19, ondanks dat dit technisch lastig was voor de scholen is het uiteindelijk in kleine groepje wel gelukt.

Een aantal voorbeelden van successen die per thema zijn gerealiseerd zijn o.a. "Leskist Armoede" te leen bij de bibliotheek, inzamelactie sportkleding voor de Weggeefwinkel, "Koos de Vuilnisman in de Klas" voor afvalscheiding, Afvalrace op het eigen schoolplein en het adopteren van een stukje groen voor het opruimen van zwerfafval. Zowel de Kinderrechtencoach als de jongerencoach zijn eind 2020 gestopt met hun werkzaamheden.

In 2020 is het effect van de jeugdambassadeurs onder de loep genomen. Dit is ingegeven door het vertrek van beide coaches, maar ook de slechte bereikbaarheid van de jeugdigen veroorzaakt door Covid-19. Vanaf de installatie van de eerste groep kinderrechten ambassadeurs (2016) en de jongerenraad (2018) bleek dat de begeleiding en door het betrokken krijgen en houden van de jeugdigen veel tijd en energie vragen.

Bovendien heeft de uitbraak van Covid-19 en de lockdown periode van de scholen ook inzicht gegeven; de scholen spelen een cruciale rol bij het bereiken van de jongeren. Voor de jongerenraad geldt dat de leden zich niet voor lange tijd kunnen/willen binden. De jeugdigen willen wel meedenken en praten, maar dan op onderwerpen en thema's die hen, op dat moment, bezighouden en interesseren. Bovenstaande noodzaakt om de aanpak aan te passen, hier wordt verder vorm aan gegeven.

Ook zou vanaf 2020 worden gewerkt met de Speaking Minds methodiek op de scholen voor Voortgezet onderwijs. Door Covid-19 heeft dit vertraging opgelopen.

Uitvoeringsrichting 2022 en verder

Opgroeien is een dynamisch proces. In verschillende levensfasen hebben jeugdigen verschillende behoeften en lopen verschillende risico's. Door de leefwereld en behoeften van de jeugdigen centraal te stellen en hen een stem te geven, willen we voorkomen dat zij last ervaren van organisatorische processen en structuren. Datgene wat zij daarbij nodig hebben om zich binnen de eigen mogelijkheden zo optimaal mogelijk te ontplooiën en zich voor te bereiden op een zelfstandige plek in de samenleving, is hierin leidend. De stem van de jeugdigen zelf is daarbij van groot belang.

Door met jeugdigen in gesprek te gaan, wordt het inzichtelijk welke vragen, behoeften, belevingen en oplossingen zij hebben. Dit draagt weer bij aan het concrete aanbod van activiteiten gericht op diezelfde jeugdigen.

Speaking Minds methodiek

Bij de Speaking Minds methodiek worden jongeren meer betrokken bij het gemeentelijk beleid. Zij adviseren vanuit hun rol en perspectief de gemeente over een specifieke beleidsvraag. De jongeren presenteren vervolgens hun ideeën aan de wethouder.

Eind 2021 is gestart met het werken volgens deze methode op een school voor Voortgezet onderwijs. Er zijn coaches opgeleid in deze methodiek. Zij gebruiken hun opgedane kennis van deze methodiek om verschillende thema's met de jongeren uit te werken, ook met groepen buiten het onderwijs. Bijvoorbeeld binnen verenigingen, maar ook bij de kinderrechtenambassadeurs en bij jeugdigen in het project "Maatschappelijke Diensttijd".

Ambassadeurs

Vanuit de verkregen inzichten uit 2020 blijven de kinderrechtenambassadeurs in de oorspronkelijke vorm bestaan. Vanaf schooljaar 2021-2022 is er een nieuwe kinderrechtencoach aangesteld. In september 2021 is opnieuw een raad van kinderrechtenambassadeurs geïnstalleerd. Van de laatste groep jongerenambassadeurs helpt één lid nu mee met de begeleiding van de kinderrechtenambassadeurs.

We zetten in op een blijvende verbinding van deze kinderrechtenambassadeurs met het gemeentebestuur, bijvoorbeeld door ze te laten doorgroeien naar de activiteiten op dit gebied voor de oudere jeugd.

De oudere jeugd betrekken we op beleidsthema's en onderwerpen die hen aanspreken, maar ook waar we als gemeente graag over willen praten. Per thema wordt een groep jeugdigen betrokken in een panel vanuit bijvoorbeeld onderwijs en verenigingen. Maar ook de groepen die elkaar vanuit de buurt kennen. Op deze manier betrekken we meer jeugdigen, ook vanuit diverse samenstelling. Jeugdigen haken aan op thema's die hen direct aangaan en hun inzet is te overzien, elk thema kent namelijk een begin en eind. Voor de jeugdigen is het prettig en leuker om samen, met bekenden, een thema verder uit te werken.

Maatschappelijke Diensttijd (MDT)

MDT is een programma voor jeugdigen van 14 tot en met 27 jaar. Het is een kans om hun talenten te ontdekken, van betekenis te zijn, nieuwe mensen te ontmoeten en keuzes te maken voor de toekomst. Binnen dit programma staat maatschappelijke impact voorop en daarbij zijn 3 kernbegrippen van belang: iets doen voor een ander en/of de samenleving, talentontwikkeling en elkaar ontmoeten.

In Rijswijk starten we met twee pilotprojecten; "The Real Social" en "Follow Your Dreams".

The Real Social is een project voor alle jeugdigen in Rijswijk tussen de 14 en 27 jaar. Jeugdigen voeren, op basis van hun interesses en talenten, uiteenlopende activiteiten uit van maatschappelijke waarde. Er wordt bijvoorbeeld geholpen bij het uitvoeren van sportieve en culturele activiteiten voor kinderen, jongeren en senioren in de buurt. De jeugdigen worden gekoppeld aan een teamcoach en samen bekijken zij wat de jeugdige graag wil doen en met welke activiteiten zij willen meelopen. De jeugdigen worden door hun teamcoach begeleid en worden er workshops gericht op talentontwikkeling aangeboden. Deelname aan het project duurt 6 maanden (totaal 100 uur). Na afloop van deelname aan het project ontvangt de jeugdige een certificaat van deelname.

De doelgroep van Follow Your Dreams zijn jeugdigen tussen de 18 en 27 jaar zonder werk en/of startkwalificatie. Deelname aan het project duurt 20 weken (320 uur). De jeugdige wordt intensief begeleidt en gaat 16 uur per week aan de slag met een gevarieerd programma. Het programma bestaat uit deelname aan maatschappelijke activiteiten en werkervaringsplekken. Het doel is om 70% van de deelnemers naar werk of een opleiding te begeleiden. Na afloop krijgen de deelnemers een MDT-certificaat. Aan landelijke erkenning van dit certificaat wordt gewerkt.

Waar gaan we (extra) op inzetten

- Verder uitrollen van het programma “The Real Social”;
- De Speaking Minds methodiek inzetten bij meerdere groepen in andere samenstellingen dan schoolklassen;
- Jeugdparticipatie/inspraak is een vast onderdeel in het ontwikkelen van beleid binnen de gemeente, op alle onderwerpen die op jeugd van toepassing zijn.

Wettelijk kader (bijlage 1)

Binnen het Jeugd- en onderwijsbeleid bepalen onderstaande wetten mede het gemeentelijke handelen.

Grondwet; artikel 23

In dit artikel is de zorgplicht voor de gemeente neergelegd om te zorgen voor “voldoende openbaar algemeen vormend lager onderwijs in een genoegzaam aantal openbare scholen”.

Halverwege de jaren negentig van de vorige eeuw is het voor gemeenten ook wettelijk mogelijk geworden om over te gaan tot verzelfstandiging van het openbaar onderwijs. In de Wet op het primair onderwijs zijn hiervoor regels en voorwaarden over opgenomen. Bij de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs moet de zorgplicht van de gemeente voor het openbaar onderwijs gewaarborgd blijven.

WPO	Wet op het primair onderwijs
WVO	Wet op het voortgezet onderwijs
WEC	Wet op de Expertise Centra

In deze drie onderwijswetten zijn de wettelijke taken voor de gemeente en de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de gemeente en het onderwijsveld neergelegd ten aanzien van het leerlingenvervoer, de onderwijshuisvesting en het onderwijsachterstandenbeleid waaronder voor- en vroegschoolse educatie.

In deze wetgeving is opgenomen dat de gemeente Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) voert met de schoolbesturen over het voorkomen van segregatie, het bevorderen van integratie, het onderwijsachterstandenbeleid en zaken met betrekking tot onderwijshuisvesting.

WEB (Wet Educatie en Beroepsonderwijs)

In deze wet is opgenomen dat de gemeente verantwoordelijk is voor het bieden van volwasseneducatie. Het aanbod aan volwasseneducatie is bedoeld voor laaggeletterde Nederlander en niet-inburgeringsplichtige migranten.

Leerplichtwet

In deze wet is geregeld dat de gemeente één of meerdere leerplichtambtenaren aanwijst om toezicht te houden op de naleving van de wet door ouders en jeugdigen. De leerplichtambtenaren hebben, naast de toezichthoudende en handhavende taak, ook een preventieve taak in het voorkomen en de vroegtijdige bestrijding van schooluitval en schoolverzuim.

RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten)

Ten aanzien van het voortijdig schoolverlaten is er een gezamenlijke verantwoordelijkheid van schoolbesturen en de gemeente. De wettelijke regeling aangaande het voortijdig schoolverlaten is niet vastgelegd in een aparte wet of de Leerplichtwet, maar verankerd in de drie volgende onderwijswetten: de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet op de Expertise Centra en de Wet Educatie en Beroepsonderwijs.

Wko (Wet kinderopvang)

Kinderopvang zorgt ervoor dat ouders die arbeid en zorg voor hun kinderen willen combineren dit ook feitelijk kunnen doen. Om de financiële toegankelijkheid van de kinderopvang te garanderen is in de Wet kinderopvang opgenomen dat werkende ouders een recht hebben op een inkomensafhankelijke bijdrage (Kinderopvangtoeslag). Daarnaast geeft de wet regels zodat een goed kwaliteitsniveau van de kinderopvang wordt gewaarborgd.

Aan de gemeente is het toezicht en de handhaving van deze kwaliteit opgedragen. Voor de uitvoering van het toezicht is de gemeente wettelijk verplicht hiervoor de GGD aan te wijzen.

Jeugdwet

Sinds 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp. Een belangrijk doel van de Jeugdwet is het voorkomen van problemen en vroegtijdige inzet van hulp en zorg om zo (zwaardere) vormen van jeugdhulp te voorkomen. Voor het jeugd- en onderwijsbeleid zijn vooral de preventieve taken vanuit de Jeugdwet van belang. Deze zijn:

- Het voorkomen en de vroege signalering van en vroege interventie bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen;
- Het versterken van het opvoedkundige klimaat in gezinnen, wijken, buurten, scholen en kinderopvang;
- Het bevorderen van de opvoedvaardigheden van de ouders, opdat zij in staat zijn hun verantwoordelijkheid te dragen voor de opvoeding en het opgroeien van jeugdigen;
- Het inschakelen, herstellen en versterken van de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige, zijn ouders en de personen die tot hun sociale omgeving behoren, waarbij voor zover mogelijk wordt uitgegaan van de eigen inbreng;
- Het bevorderen van de veiligheid van de jeugdige in de opvoedsituatie waarin hij opgroeit.

De gemeenteraad stelt periodiek een plan vast dat richting geeft aan de door de gemeente uit te voeren beleid betreffende preventie, jeugdhulp, de uitvoering van de kindbeschermingsmaatregelen en de jeugdreclassering. Dit plan wordt, voor zover het de afstemming van en effectieve samenwerking met het onderwijs betreft, niet vastgesteld dan nadat over het concept van het plan OOGO heeft plaatsgevonden met de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs.

Wet passend onderwijs

Het doel van de wet is dat alle jeugdigen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden, ook als zij extra ondersteuning nodig hebben. Om elk kind een passende plek te bieden werken de scholen/schoolbesturen regionaal samen in Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs zodat er een dekkend aanbod is aan onderwijsvoorzieningen in de regio. Deze Samenwerkingsverbanden leggen hun beleid omtrent de uitvoering van passend onderwijs periodiek vast in het ondersteuningsplan. Dit plan wordt, voor zover het de afstemming van en effectieve samenwerking met de gemeente betreft, niet vastgesteld dan nadat over het concept van het plan OOGO heeft plaatsgevonden met de gemeente.

infographic Sociaal Domein (bijlage 2)

Lijst (op te leveren) nota's en (actie)plannen

Al verschenen nota's en (actie)plannen

- Jeugdparticipatie, plan van aanpak april 2019 (IB 19 035)
- Plan van aanpak aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt december 2019
"Nieuwe Onderwijs Energie Rijswijk (NOER)" (IB 19 142)
- Nota Onderwijsachterstandenbeleid en peuteropvang december 2020
(IB 20 165)
- Regionaal Programma Laaggeletterdheid 2021-2024 april 2021
(IB 21 048)
- Integraal Huisvestingsplan (IHP) oktober 2021
(Raadsvoorstel 21-059)

Nog op te leveren nota's en (actie)plannen

- Taalbeleidsplan Rijswijk januari 2022
- Beleidsnota Leerplicht zomer 2022
- Visie Centrum voor Jeugd en gezin najaar 2022 (in
samenspraak met het
Sociaal Domein)
- Actieplan Preventief Jeugdbeleid najaar 2022